

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА



Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ХУДОЖНЬО-
ПЕДАГОГІЧНІЙ ОСВІТІ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Спеціальність А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність А4.12 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)
Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від «15» січня 2026 р.

1. 1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Наукові дослідження в художньо-педагогічній освіті
Викладач	Гнатюк Михайло Васильович
Контактний телефон	097 90 600 73
Е-mail викладача	mychailo.hnatyuk@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/4664
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Вивчення курсу «Наукові дослідження в художньо-педагогічній освіті» передбачено освітньою програмою підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4.12 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво) і належить до циклу дисциплін вільного вибору. Дисципліна має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його дослідницьких навиків та умінь.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Мета курсу «Наукові дослідження в художньо-педагогічній освіті» - надання студентам необхідного обсягу знань у галузі наукових досліджень, підготовка їх до самостійного виконання наукової роботи, ознайомлення з методикою написання магістерської роботи.</p> <p>Завдання курсу є забезпечити оволодіння знаннями наукових методів досліджень у художньо-педагогічній освіті;</p> <p>засвоїти види науково-дослідних робіт передбачені освітньою програмою спеціальності;</p> <p>закріпити практичні навички роботи з науково-методичною літературою та уміння виконувати дослідження у художньо-педагогічній освіті.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Компетентності навчання:	
<ul style="list-style-type: none"> • сформувати в студентів цілісну систему знань про наукові дослідження, особливості їх проведення; • розкрити методологію науки; • сформувати уявлення про різноманіття методів організації та проведення наукових досліджень; • забезпечити оволодіння майбутніми спеціалістами уміннями здійснювати науково-пошукову діяльність, розвивати свій творчий потенціал; • розкрити специфічні ознаки, притаманні проведенню студентських наукових досліджень у вищій школі; • формувати у майбутніх спеціалістів цілісну наукову картину світу, професійний світогляд. 	
Студенти набувають умінь та навичок:	
<ul style="list-style-type: none"> • обирати (пропонувати, формулювати) тему наукового дослідження; • формулювати актуальність, об'єкт, предмет, мету, завдання, гіпотезу дослідження; • підбирати комплекс оптимальних методів для реалізації мети дослідження; • опрацьовувати наукову літературу, застосовувати методи наукових досліджень; • готувати наукові повідомлення, писати наукові статті; • здійснювати наукове дослідження у вигляді магістерської роботи. 	

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження на засадах академічної доброчесності, прогнозувати та презентувати їх результати.

Фахові компетентності спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

Компетентності для предметної спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво) (ПК)

ПК3. Здатність до теоретичних та експериментальних наукових пошуків у галузі образотворчого мистецтва та художньої педагогіки.

ПК4. Здатність глибоко розуміти сутність понять естетичного, образотворчого, психолого-мистецького та художньо-педагогічного тезаурусів.

ПК5. Здатність поповнювати фаховий запас спеціальних мистецтвознавчих та психолого-педагогічних знань.

Програмні результати навчання (РН) спільні для всіх предметних спеціальностей

РН2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

РН9. Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.

РН14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.

Програмні результати навчання для предметної спеціальності. 014.12. Середня освіта (Образотворче мистецтво) (ПРН)

ПРН4. Знає і використовує термінологію образотворчого мистецтва в академічно-творчій, науково-дослідній та художньо-педагогічній діяльності.

ПРН8. Визначає актуальні мистецтвознавчі і художньо-педагогічні проблеми та використовує відповідні наукові методи їх розв'язання.

ПРН10. Знає методологію організації художньої та мистецько-освітньої діяльності й адекватно застосовує її у науково-дослідницькій роботі.

5. Організація навчання			
Обсяг освітнього компонента			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
Лекції	10		
Практична робота	20		
Самостійна робота	60		
Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
1	А4 «Середня освіта»	1	вибірковий

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практичні	сам. роб.
Модуль 1			
ЗМ 1. Дослідницький підхід у художньо-педагогічній освіті			
Тема 1. Основні відомості і види науково-дослідної роботи	2		4
Тема 2. Методологія і методика наукових досліджень	2	2	4
Тема 3. Види наукових праць та їх характеристика		2	4
Тема 4. Реалізація дослідницького підходу у навчально-виховному процесі університету	2	2	4
Тема 5. Навчальні художньо-педагогічні технології в умовах модернізації мистецької освіти різних рівнів та шляхи її вдосконалення	2	2	4
Тема 6. Класифікація наукових досліджень та види науково-дослідної роботи студентів і викладачів	2	2	4
ЗМ 2. Організація науково-дослідницької роботи студентів			
Тема 7. Вибір теми наукової праці і складання плану роботи		2	6
Тема 8. Мета, завдання, структура, зміст основних понять наукових досліджень у художньо-педагогічній освіті		2	
Тема 9. Дослідницька спрямованість курсової роботи: загальна характеристика, етапи виконання, структура та вимоги до оформлення		2	10
Тема 10. Особливості кваліфікаційних робіт з педагогічних дисциплін: зміст та оформлення дипломної роботи бакалавра і магістра, організація захисту та підходи до оцінювання		2	10
Тема 11. Типові помилки у написанні та оформленні наукових робіт студентів		2	10
Разом:	10	20	60

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – залік Максимальна кількість балів – 100 Практичні заняття – 30 балів Контрольна робота – 25 балів Тестові завдання – 20 балів Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 25
---	--

Шкали оцінювання			
Університетська	Національна		Шкала ECTS
90 – 100	5	Відмінно	A
80 – 89	4	Добре	B
70 – 79			C
60 – 69	3	Задовільно	D
50 – 59			E
26 – 49	2	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
1 – 25	0	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F

<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Виконання письмової роботи згідно вимог і термінів.</p> <p><i>Реферат</i> – вид письмової роботи, який виконується студентом під керівництвом викладача та направлений на розкриття теми, що вимагає: висвітлення сутності понять і визначень; вміння структурувати теоретичний матеріал з врахуванням принципів та методів дослідження; знання основних положень.</p> <p><i>Доповідь</i> – наукове повідомлення, яке виконується студентом для розкриття предмету дослідження. У процесі підготовки проводиться збір матеріалу, застосовують методи наукового дослідження, аналізу художніх та педагогічних аспектів тощо.</p> <p><i>Тестування</i> – розроблені згідно предмету освітнього компоненту завдання для контролю знань та засвоєння вивченого матеріалу.</p> <p><i>Контрольна робота</i> – форма визначення оперативної інформації про рівень засвоєння теоретичних знань і практичних навичок.</p> <p><i>Колоквіум</i> (від лат. <i>colloquium</i> – розмова, бесіда) – це форма навчального заняття або проміжного іспиту у ВНЗ, що передбачає бесіду викладача зі студентами для оцінки та покращення їхніх знань, перевірки розуміння матеріалу, а ще може бути формою наукових зборів для обговорення доповідей, що би зменшити обсяг тем до основного іспиту.</p> <p>Оцінювання письмових робіт проводиться згідно шкали оцінювання:</p> <p>A (відмінно) – виконання завдання згідно тематики та поставлених вимог з дотриманням ґрунтовного аналізу досліджуваної проблематики та виявленням авторських умовиводів, гіпотез, припущень тощо – 5 (відмінно) – 90-100 балів;</p> <p>B (дуже добре) – виконання завдання вище середнього рівня із незначними помилками – 4 (дуже добре) – 80-89 балів;</p> <p>C (добре) – виконання завдання із значною кількістю помилок але з достатнім рівнем якості роботи в цілому – 4</p>
---	---

	(добре) – 65-79; D (задовільно) – виконане завдання частково відповідає поставленим вимогам та немає авторського рішення – 3 (задовільно) – 55-64; E (достатньо) – виконане завдання умовне, не опрацьовані головні вимоги, є реплікою чужих робіт – 3 (достатньо) – 50- 54; FX (незадовільно) – не виконано основні вимоги до роботи, потребує доопрацювання на всіх етапах – 2 (незадовільно) – 35-49; F (неприйнятно) – завдання на початковому етапі, найнижча якість виконання – 2 (неприйнятно) – 1-34.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 30 балів
Допуск до підсумков. контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма задачі заліку – комбінована (усна, письмова).

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням

<https://cnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

2. Пропуски занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). <https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf>

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Афанасьєв А.О., Кузькін Є.В. Основи наукових досліджень : навч. посібн. Харків: Вид. ХНЕУ. 2005. 96 с.
2. Гаврилов Е.В., Дмитриченко М.Ф., Доля В.К. Технологія наукових досліджень і технічної творчості. В.К. Доля. Київ: Знання України. 2007. 318 с.
3. Говорун А., Гнатюк М. Формування професійних компетенцій у здобувачів мистецьких спеціальностей із використанням наукових методів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 38. Т.1. 2021. С. 180-185.
4. Єріна А.М., Захожай В. Б. та ін. Методологія наукових досліджень. Київ: ЦНЛ. 2004. 212 с.
5. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібн. Київ: Кондор. 2003. 192 с.
6. Пилипчук М.І., Шостак В. В. Основи наукових досліджень : [підруч.]. Київ: Знання. 2007. 270 с.
7. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі : [навч. посіб.]. Київ: ЦНЛ. 2003. 116 с.

Додаткова:

1. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень. Київ: АБУ. 2002. 480 с.
2. Довідник здобувача наукового ступеня : [збірник нормат. документів та інформ. матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації / упоряд. Ю.І. Цеков]. [3-тє вид., випр. і допов.]. Київ: Ред. «Бюл. Вищої атестаційної коміс. України», вид-во «Толока», 2006. 69 с.
3. Кацавець Г.М., Паламар А. М. Мова ділових паперів: підруч. Київ: Алерта, 2006. 328 с.
4. Клименюк О.В. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посібн. Київ: Міленіум. 2005. 186 с.
5. Рекомендації щодо змісту і структури магістерських дисертацій / [уклад. В. П. Головенкін; за загальною ред. акад. Ю.І. Якименка]. Київ : ВПК «Політехніка». 2010. 28 с.
6. ВАК роз'яснює... (Методичні поради) [збірник інформ. матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації / авт.-упоряд. Л.А. Пономаренко; за ред. В. Ф. Мачуліна]. Київ: Ред. «Бюл. Вищої атестаційної коміс. України». вид-во «Толока». 2006. 47 с.
7. Юринець В.Є. Методологія наукових досліджень : навч. посібн. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів: ЛНУ, 2011. 179 с.
8. Методологія науки [Електронний ресурс].URL: <http://www.interpedagogika.ru>.
9. Методологія науки – Fajr [Електронний ресурс]. URL: sites.google.com/site/fajrru/Home/scientific.
10. Демківський А.В., Безус. П. І. Основи методології наукових досліджень : навч. посібн. Київ: Акад. муніцип. упр. 2012. 276 с.
Фареник С. Логіка і методологія наукового дослідження. Київ: Вид. УАДУ. 2000. 340 с.

Закони України:

1. Про наукову та науково-технічну діяльність : Закон України від 07 березня 2018 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
2. Положення про підготовку науково-педагогічних та педагогічних працівників : Постанова КМУ від 01 березня 1999 р. № 309. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/309-99-%D0%BF>.
3. Порядок присудження наукових ступенів та присвоєння вчених звань : Постанова КМУ від 24 липня 2013 р. № 567. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/567-2013-%D0%BF>

Викладач: Гнатюк Михайло Васильович, доцент кафедри методики викладання образотворчого декоративно-прикладного мистецтва та дизайну